

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΕΠΑΛ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
15 ΙΟΥΝΙΟΥ 2021

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

A1. α) Να παρουσιάσετε με δικά σας λόγια σε μία παράγραφο 60-70 λέξεων το βασικό θέμα του άρθρου.

(μον. 9).

A1. α) Κεντρικό θέμα: Στο άρθρο παρουσιάζονται οι ψυχικές επιπτώσεις της επιτυχίας των αθλητών

- Κατάθλιψη
- Απειλές με κυρώσεις από τους υπεύθυνους του τηλεοπτικού χώρου
- Κατάργηση του προσωπικού χρόνου από πιέσεις τηλεοπτικών, οικονομικών παραγόντων και μέσων κοινωνικής δικτύωσης
- Πειθαναγκασμός, τυποποίηση με παράλληλη απώλεια συναισθημάτων
- Προτροπή για ενεργοποίηση των πολιτών

β) Στις δύο τελευταίες παραγράφους του παραπάνω κειμένου ο αρθρογράφος καταφεύγει στην επίκληση στο συναίσθημα για να μας πείσει. Να αναγνωρίσετε στις συγκεκριμένες παραγράφους δύο από τα παρακάτω μέσα πειθούς, όπως λέξεις συναισθηματικά φορτισμένες, ειρωνεία, σαρκασμός, χιούμορ, υπερβολή, μεταφορά, ρητορικά ερωτήματα, που αξιοποιεί ο αρθρογράφος δίνοντας από ένα παράδειγμα για το καθένα.

(μον. 6).

β) Ρητορικά ερωτήματα: «Τελικά, μήπως η επιτυχία έχει γίνει απάνθρωπη;», «Μήπως η λάμψη απαιτεί τη «ρομποτοποίηση» κάθε νέου αθλητή –γιατί για νέους ανθρώπους μιλάμε- χωρίς συναισθήματα, αλλά με στρατιωτική πειθαρχία και αυτοματοποίηση;»

Μεταφορά: «Η ιστορία της Οσάκα βγάζει στην επιφάνεια μία από τις πολλές σκοτεινές πλευρές του πρωταθλητισμού»

2^η δραστηριότητα

A2. α) Στην τέταρτη παράγραφο χρησιμοποιούνται τα εισαγωγικά σε δύο λέξεις: «ειδικούς», «προϊόν». Να αιτιολογήσετε τη λειτουργία των εισαγωγικών σε καθεμία από τις λέξεις αυτές

(μον. 6).

α) «ειδικούς»: Ειρωνεία

«προϊόν»: Μεταφορά

β) Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμία από τις υπογραμμισμένες λέξεις στις παρακάτω προτάσεις:

«Παρ' όλα αυτά, αποχώρησε από το Ρολάν Γκαρός επικαλούμενη κατάθλιψη».

«Οι ιθύνοντες [...] απείλησαν [...] με αυστηρές κυρώσεις [...]».

«[...] έχει ελάχιστο προσωπικό χρόνο».

(μον. 9):

αποχώρησε: έφυγε, απήλθε

κυρώσεις: τιμωρίες, ποινές

προσωπικό: ατομικό

3^η δραστηριότητα

A3. Σύμφωνα με τον αρθρογράφο ποιος δεν θα ήθελε να γίνει ένας Λεμπρόν, ένας Μέσι, μία Οσάκα;

Ποιες δυσκολίες θα αντιμετωπίσει ένας αθλητής ή μία αθλήτρια και ποια προσόντα θα πρέπει να διαθέτει για να τις ξεπεράσει και να πετύχει τους στόχους του/της; Να αναπτύξετε τις απόψεις σας τεκμηριωμένα σε ένα άρθρο 200-250 λέξεων το οποίο θα δημοσιευτεί σε νεανική ιστοσελίδα.

Μονάδες 20

Κειμενικό είδος: άρθρο σε νεανική ιστοσελίδα.

Ρηματικά πρόσωπα: εφόσον πρόκειται για άρθρο, θα κυριαρχήσει το γ' πρόσωπο.

Ύφος: σοβαρό.

Τίτλος: «Νους υγιής;» / «Η αβάστακτη γοητεία του αθλητισμού»

Πρόλογος: απαιτείται αναφορά στο δημοσιευμένο άρθρο, που αποτελεί αφορμή για το συγκεκριμένο κείμενο. Συνοπτική περιγραφή των δύο ζητούμενων.

Α' ερώτημα

Ποιες δυσκολίες θα αντιμετωπίσει ένας αθλητής ή μία αθλήτρια:

Ψυχικές: πίεση, άγχος, αγωνία, φόβος αποτυχίας ή σκληρής και κακόπιστης κριτικής.

Σωματικές: κόπωση, εξάντληση από τη διαρκή προετοιμασία – προπόνηση και τη συμμετοχή σε αγώνες.

Κοινωνικές: απουσία κοινωνικών σχέσεων, επαφής με την οικογένεια και το φιλικό περιβάλλον, απομόνωση, δυσκολία διαχείρισης της δημοσιότητας, της υπερ-προβολής και, αργότερα, του περάσματος στην αφάνεια.

Ηθικές: κίνδυνος παρεκτροπής μέσω της χρήσης αναβολικών με απώτερο σκοπό το χρήμα και τη δόξα, υιοθέτηση της φιλοσοφίας «επιτυχία με κάθε μέσο, θεμιτό ή αθέμιτο».

Β' ερώτημα

Ποια προσόντα πρέπει να διαθέτει για να ξεπεράσει αυτές τις δυσκολίες:

- Αγωνιστικότητα, θέληση, θάρρος, αποφασιστικότητα, δυναμισμός.
- Υπομονή, επιμονή, πίστη στις δυνάμεις του/της, ανθεκτικότητα, σταθερότητα.
- Κριτική ικανότητα, αντίληψη, οξυδέρκεια, ευθυκρισία.
- Αυτοσυγκέντρωση, αυτοέλεγχος, αυτοπειθαρχία, ηρεμία.
- Αυτοκριτική, αυτογνωσία, μετριοφροσύνη.
- Μέτρο, εγκράτεια.
- Κοινωνικότητα, συλλογικότητα

Επίλογος: η ολοκληρωμένη προσωπικότητα και η ισορροπημένη ζωή προϋποθέσεις αθλητικής διάκρισης και επιτυχίας.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η δραστηριότητα

B1. Να παρουσιάσετε σε μία παράγραφο 50-60 λέξεων την ιστορία, η οποία ξετυλίγεται στο ποίημα.

Μονάδες 15

Στο παραπάνω ποίημα αποτυπώνεται με αλληγορικό/συμβολικό τρόπο η ιστορία ενός ανθρώπου, ο οποίος ύστερα από μία σειρά αποτυχημένων προσπαθειών, επιχειρεί δυναμικά να κάνει ένα νέο ξεκίνημα στη ζωή του. Προσπαθεί αρχικά να απεγκλωβιστεί από τις δικαιολογίες και τα εμπόδια που ο ίδιος έθετε στον εαυτό του και να αποδεσμευτεί από το φόβο της απόρριψης και της αποδοκιμασίας του κοινωνικού του περιγυρού. Οπλισμένος με αποφασιστικότητα και θάρρος βαδίζει, έστω και μόνος, προς την προσωπική εξέλιξη και λύτρωση παραμερίζοντας χλευασμούς και απαξιωτικές συμπεριφορές.

2η δραστηριότητα

B2. α) Ο ήρωας της ιστορίας μοιράζεται μαζί μας προσωπικές σκέψεις και επιθυμίες. Να κατονομάσετε τρεις διαφορετικούς τρόπους (λέξεις/φράσεις, σχήματα λόγου, ρηματικά πρόσωπα), με τους οποίους επιτυγχάνεται ο εξομολογητικός τόνος στο ποίημα (μον. 3) δίνοντας από ένα παράδειγμα για τον καθένα

(μον. 6).

α) Ο εξομολογητικός τόνος στο ποίημα επιτυγχάνεται με :

- α' ρηματικό πρόσωπο : «κόψω», «να ξεχρεώσω», «θέλω», «σφίγγω», «υψώνω»

- λέξεις / φράσεις: «οι δικαιολογίες μου», «τη ζωή μου», «η καρδιά μου»

- σχήματα λόγου:

μεταφορά: «να ξεχρεώσω τη ζωή μου»

εικόνες: «σφίγγω το νήμα που κρατώ», «υψώνω τη γροθιά μου»

αντίθεση: «όλοι οι άλλοι δρομείς» - «είμαι για πάντα μόνος»

β) Στη δεύτερη στροφή «Τώρα όμως από την αρχή ... τους ηττημένους» να εντοπίσετε σε ποιους στίχους υπάρχει περιγραφή (μον. 3) και ποια συναισθηματική κατάσταση του ήρωα υποδηλώνει η περιγραφή αυτή

(μον. 3).

β) Στη δεύτερη στροφή η περιγραφή εντοπίζεται στους τέσσερις τελευταίους στίχους «Οι κερκίδες ... ηττημένους».

Οι επιθετικοί προσδιορισμοί αυτών των στίχων συνδέονται άρρηκτα με τη συναισθηματική κατάσταση του ποιητικού υποκειμένου, το οποίο κατακλύζεται από άγχος, αγωνία, ανασφάλεια και φόβο που πηγάζει από τις κοινωνικές συμβάσεις / πρότυπα και τις υψηλές προσδοκίες των άλλων για τη διαχείριση της ζωής του.

3η δραστηριότητα

**B3. « Οι δικαιολογίες μου τέλειωσαν πια
μα οι αφέτες που βιάστηκαν
ύστερα η απρόοπτη θλάση
την άλλη η υγρή ατμόσφαιρα
κι άλλοτε η κακή μου φόρμα.
Τώρα όμως από την αρχή
χωρίς φθορές
χωρίς δεύτερες σκέψεις
χωρίς φόβους και κρατήματα.
Έτοιμος για να κόψω
πρώτος το νήμα
να ξεχρεώσω τη ζωή μου ».**

Πώς θα χαρακτηρίζατε τη στάση του ήρωα στους συγκεκριμένους στίχους; Νομίζετε ότι αυτή του η στάση μπορεί να εμπνεύσει τους αναγνώστες της γενιάς σας; Να απαντήσετε και στα δύο ερωτήματα σε ένα ενιαίο κείμενο 100-150 λέξεων, αιτιολογώντας τις απόψεις σας.

Μονάδες 20

Σχετικά με τη στάση του ήρωα ο μαθητής μπορεί να συμπεριλάβει στην απάντησή του τα παρακάτω στοιχεία:

- αποφασιστικότητα, δυναμισμός, τόλμη, θάρρος, ετοιμότητα
- νηφαλιότητα / διαύγεια στη λήψη αποφάσεων
- συνειδητοποίηση / ωριμότητα / υπευθυνότητα
- διάθεση ουσιαστικής αλλαγής με σκοπό την αποδέσμευση από το φόβο-αμφιβολία
- εσωτερική πάλη: προσπαθεί να αντιμετωπίσει τον αδύναμο εαυτό του και να ενισχύσει την αυτοεκτίμησή του
- επιθυμία για εξέλιξη παρά τις όποιες κοινωνικές συμβάσεις

Μία τέτοια στάση μπορεί να λειτουργήσει ενθαρρυντικά στον πνευματικό και ψυχικό κόσμο των νέων. Τους παρακινεί να αναλάβουν την ευθύνη των επιλογών και των αποφάσεών τους και να αντιμετωπίσουν τα λάθη τους ως κίνητρα και ερεθίσματα προς ατομική εξέλιξη και αυτοβελτίωση. Επίσης, προβάλλει την αξία του αυτοσεβασμού, της αυτοεκτίμησης και της αποδοχής της μοναδικότητας και τονίζει τη σημασία αποδέσμευσης από την πίεση των κοινωνικών προτύπων.

Φροντιστήρια ΜΠΑΧΑΡΑΚΗ